

Մ աշտոցի Արձագանգ

Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ Սուրբ Յակոբ Կիրակնօրեայ Դպրոցի ամսաթերթ
WWW.SOURPHAGOP.ORG (18-րդ տարի)

Յունիս 2018 (ԻԵ տարի թիւ 10)

Այս թիւով.....

Յունիս Ամսուան Բացատրական
Տօնացոյց Էջ 1-8

Սբ. Գրիգոր Լուսաւորչի
Նշխարներու գիտը
Դանիէլ մարգարէ եւ իր երեք
ընկերները

Եղիսէմարգարէ
Տօն Տասներկու Առաքեալներուն
եւ Ս. Պօղոսի Տասներեքերորդ
Առաքեալին

Սուրբ Մանէ

Սուրբ Նունէ

Տօն Կաթողիկէ Սբ. Էջմիածնի

Մեծն Ներսէս Հայրապետ

Վերամուտ՝ 16 Մեպտեմբեր 2018 Էջ 8

Կ...

Կիրակնօրեայ Դպրոց

Ամսուան Համարը

«Ժողովուրդէն ոմանք մանուկներ
բերին Յիսուսի, որպէսզի Ձեռքը դնէ
անոնց վրայ, բայց աշակերտները
ասատեցին բերողները: Երբ Յիսուս
տեսաւ, բարկացաւ եւ ասատեց
աշակերտները ըսելով.

- Ձգեցէք որ մանուկները ինծի գան,
արգելք մի՛ ըլլաք անոնց, որովհետեւ
այդպիսիներուն է Աստուծոյ
արքայութիւնը: Լաւ գիտցէք, ով որ
Աստուծոյ արքայութիւնը չ'ընդունիր
փոքրիկ մանուկի մը պէս, հոն պիտի
չմտնէ»: *Մարկոս 10.13-15*

Յունիս ամսուան բացատրական տօնացոյց

Շբթ. 2.	Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ (Ելն ի Վիրապէն)
Կիր. 3	Տօն Սրբոյ Էջմիածնի
Գշ. 5	Ս. Նունէ եւ Մանէ Կոյսեր
Շբթ. 9	Ս. Մեծն Ներսէս Հայրապետ եւ Խաղ եպիսկոպոս
Գշ. 12	Ս. Կոստանդիանոս եւ անոր մայրը Հեղինէ
Շբթ. 16	Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչի նշխարներու գիւտը
Գշ. 19	Սբ. Դանիէլ մարգարէ եւ Սեդրաք, Միսաք եւ Աբերնազով
Եշ. 21	Սուրբ Սահակ եւ Սուրբ Մեսրոպ
Շբթ. 23	Սուրբ Տրդատ Թագաւոր, Աշխէն թագուհի եւ Խոսրովիդուխտ
Կիր. 24	Տօն՝ Սբ. Աստուածածնի տուփի գիւտին
Եշ. 28	Տօն՝ Սբ. Եղիսէ մարգարէի
Շբթ. 30	Սուրբ Քրիստոսի տասներկու առաքեալներուն եւ Պօղոսի տասներեքերորդ առաքեալի

Սբ. Գրիգոր Լուսաւորչի Նշխարներու Գիւտը

Սբ. Գրիգոր Լուսաւորչի նշխարներու գիւտը հայոց մեծագոյն սուրբի յիշատակին նուիրուած երեք տօներէն մէկն է:

Ըստ աւանդութեան, հայոց մեծ դարձէն յետոյ Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչն իր կեանքի վերջին տարիները ւարստեց ճգնակեցութեամբ՝ Սեպուհ լեռան Մանէի քարայրին մէջ, ուրտեղ ալ վախճանեցաւ 326 թ.: Անոր մարմինը գտնուեցաւ հովիւներու կողմէ, որոնք, չճանչնալով մահացեալ կաթողիկոսը, անոր մարմինը կը ծածկեն քարակոյտի տակ: Հետագային Սբ. Գրիգոր Լուսաւորիչ տեսիլքով կը յայտնէ իր նշխարներու տեղը իր աշակերտներէն Գառնիկ Բասենցիին, որմէ ետք Հայրապետի նշխարները կը տեղափոխուին և կ'ամփոփուին Դարանաղի գաւառի Թորդան գիւղին մէջ:

Սբ Գրիգոր Լուսաւորչի նշխարները բոլոր քրիստոնէական եկեղեցիներու մեծագոյն սրբութիւններէն են: Հայոց Հայրապետի նշխարները գտնուելէն յետոյ անոնցմէ մէկ մասը իբրև սրբազան մատուց տարուած է Վաղարշապատ, Բիւզանդիա, Իտալիա: Մայր Աթոռ Սբ. Էջմիածնի եւ Անթիլիասի մէջ պահուող Լուսաւորչի Սբ. Աջը Հայ Եկեղեցոյ կարևորագոյն սրբութիւնն է, որով կ'օրհնուի սրբազան միւռոնը:

Սբ. Գրիգոր Լուսաւորչի նշխարներու գիւտի տօնը կը նշուի Հոգեգալուստի երրորդ շաբաթ օրը: Տօնի օրը եկեղեցիներուն կը մատուցուի Սբ. Պատարագ: Տօնի առիթով Հայ եկեղեցին սահմանած է շաբաթապահք: Տօնն ունի նաեւ իր նախատօնակը:

Դանիել մարգարէ եւ իր երեք ընկերները

Ք.ա. 597թ. Բաբելոնի Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը, երբ Երուսաղէմը գրաւեց, հրեայ ժողովուրդը գերի տարաւ Բաբելոն: Հրեայ գերիներուն մեջ էր Դանիէլը (Դանիէլ կը նշանակէ «Աստուած է իմ դատաւորը»): Ան արքայական եւ իշխանական տուներէն գերի տարուած երիտասարդներուն խումբէն էր: Դանիէլի հետ էին նաեւ անոր երեք ընկերները՝ Անանիան, Ազարիան եւ Միսայելը (Բաբելոնի մէջ անոնք վերանուանուեցան Սեդրաք, Միսաք եւ Աբեդնագով): Անոնք բարեպաշտ հրեաներու զաւակներ էին եւ կը վարէին սրբակրօն ու ժուժկալ կեանք: Հրեայ երիտասարդները գերիների մէջէն ընտրուեցան դաստիարակուելու եւ հետագային պետական պաշտօններ զբաղեցնելու համար: Ըստ արքայական հրահանգի

անոնք երեք տարի պիտի դաստիարակուէին Քաղդէացիներու լեզուով եւ դպրութեամբ (Դանիէլ 1.3-7): Պիտի ուտէին արքայական սեղանէն, եւ խմէին այն գինին, որ թագաւորը կը խմէր, որպէսզի ֆիզիկապէս առողջ ու զօրաւոր ըլլային թագաւորական պալատին մէջ սպասաւորելու համար: Դանիէլն ու իր ընկերները մերժեցին ուտել այդ կերակուրները եւ խմել գինին: Պատճառը նախ այն էր, որ այդ կերակուրը պատրաստուած էր, ըստ հրեաներու օրէնքի, անմաքուր կենդանիներու միսէն, ինչպէս նաեւ այդ միսն ու գինին շատ անգամ կուռքերուն մատուցուած զոհեր էին: Տասը օր երիտասարդները միայն բանջարեղէն ուտելով ու ջուր խմելով աւելի գեղեցիկ տեսք ունէին, քան այն պատանիներունը, որոնք թագաւորի սեղանի ճաշերով էին սնուած: Աստուած օրինեց այս չորս երիտասարդները իրենց օրինապահութեան համար, անոնց տուաւ գիտութիւն եւ իմաստութիւն: Իսկ Դանիէլին օժտեց նաեւ երազներ մեկնելու մեծ կարողութեամբ:

Երեք տարի ետք, երբ երիտասարդները ներկայացան թագաւորին, անոնք իրենց պատասխաններով ցուցուցին իմաստութիւն եւ գիտութիւն՝ գերազանցելով Բաբելոնի թագաւորութեան բոլոր գիտուններն ու մոզերը: Այս երիտասարդները անդրդուելի կերպով հաւատարիմ մնացին Աստուծոյ, նոյնիսկ, երբ անոնց մահը կը սպառնար: Նաբուգոդոնոսոր թագաւորը վաթսուն կանգուն բարձրութեամբ եւ վեց կանգուն լայնութեամբ մի ոսկիէ արձան կանգնեցուց եւ հրամայեց, որ բոլորը երկրպագեն: Դանիէլի երեք ընկերները՝ Սեդրաքը, Միսաքը եւ Աբեդնագովը հրաժարեցան թագաւորին հնազանդելէ եւ ոսկիէ արձանը չպաշտեցին: Այդ պատճառով շիկացած հնցի մեջ նետուեցան: Սակայն Աստուած զանոնք պահպանեց եւ փրկեց կրակի ճիրաններէն: Անոնք հնցի մեջ ոչ միայն չայրեցան, այլ Աստուծոյ օրհնութեան երգեր երգեցին: Ականատես ըլլալով այդ հրաշքին՝ Նաբուգոդոնոսորը ազատ արձակեց երիտասարդները, օրհնեց եւ փառաւորեց զԱստուած:

Դանիէլ մարգարէն Շուշան անունով անմեղ կին մը փրկեց երկու ծերունիների անհիմն ամբաստանութիւններէն եւ անկէ ետք թագաւորին երազը մեկնաբանելով, մեծ անուն ձեռք բերաւ ամբողջ թագաւորութեան մէջ (Դանիէլ 13): Նախանձով լեցուած պետական բարձր պաշտօնեաները Դանիէլի հասցէին զանազան զրպարտութիւններ ըրին թագաւորին առջեւ: Եւ թագաւորը անոնց խորհուրդով ընդունեց այն օրէնքը, որու համաձայն ստիպուած կ'ըլլայ իր հաւատարիմ եւ իմաստուն ծառայ Դանիէլին որպէս օրինազանց նետել առիւծներու գուբը: Օրէնքը կը պահանջէր, որ մէկ ամսուայ մէջ ոչ որ Աստուծմէ եւ մարմնցմէ որեւէ բան չխնդրէր, բացի արքայէն: Իսկ Դանիէլը, անտեսելով օրէնքը, օրը երեք անգամ կ'աղօթէր՝ դէպի Երուսաղէմ բացուող պատուհանէն դուրս նայելով (Դանիէլ 6):

Դանիէլ Աստուածային նախախնամութեամբ անժաւատ կը մնայ: Երբ թագաւորը կը տեսնէ որ ան ողջ է, կ'ուրախանայ եւ կը հրամայէ դուրս բերել Դանիէլը եւ անոր դէմ չարախօսողներուն գուբը կը նետեն:

Դանիէլի երեք ընկերներուն՝ Սեդրաքի, Միսաքի եւ Աբեդնագովի օրինակով՝ մենք, ամէն առաւօտ, ժամերգութեան ժամանակ, «Հարցն» կ'երգենք, հայցելով Տիրոջմէ, որ ինչպէս զանոնք կրակէն փրկեց, այնպէս ալ մեզ փրկէ մեղքերու կրակներէն, որոնք միշտ կը տոչորեն ու կ'այրեն

Դանիէլ մարգարէ եւ իր երեք ընկերները (շար.)

մեր մարմիններն ու հոգիները: «Հարցն»-ը կրկնուի երեք անգամ, որովհետեւ երեք մանուկներու (երիտասարդներու) երգն է: Մաղմուսը վաթսուն տուն է, որովհետեւ Նաբուգոդոնոսորի կանգնեցուցած արձանը վաթսուն կանգուն բարձրութիւն ունէր (Մովսէս Քերթոյ, «Երեք մանուկներու»-ի երգի մեկնութիւնը):

Տարուան ընթացքին երկու անգամ Սուրբ Ծննդեան եւ Սուրբ Յարութեան ճրագալոյցի պատարագէն առաջ կ'ընթերցուի հատուած Դանիէլի մարգարէութեան երրորդ գլուխէն:

Այս երիտասարդները քաջութեամբ դաւանեցին Աստուծոյ հանդէպ իրենց ունեցած հաւատքն ու վստահութիւնը: Անոնց ամուր հաւատքն ու քաջութիւնը օրինակ է իւրաքանչիւրիս, որպէսզի հաստատ ժամանք մեր հաւատքի մէջ ու հաւատարմօրէն կատարենք Աստուծոյ պատուիրանները:

Եղիսէ մարգարէ Եղիսէ (որ կը նշանակէ «Աստուած փրկութիւն է») մարգարէն

ապրած է ն.ք. 9-րդ դարուն, եղած է Եղիա մարգարէի աշակերտը եւ գործած է անոր ոգիով: Մովսէսէն ետք, իրեն են վերագրուած ամենաշատ հրաշագործութիւնները: Այդ հրաշագործութիւններու (թիւով 13) եւ մարգարէութիւններու մասին պատմուած են Հին Կտակարանի Թագաւորներու Գ. եւ Դ. գիրքերուն մէջ:

Հայ Եկեղեցին Եղիսէ մարգարէի տօնը կը նշէ Հոգեգալստեան 5-րդ կիրակիին յաջորդող հինգշաբթի օրը: Յոյն եւ Լատին եկեղեցիներուն համար անոր յիշատակութեան օրը Յունիս 14-ն է:

Տօն Տասներկու Առաքեալներուն եւ Ս. Պօղոսի

Տասներեքերորդ Առաքեալին Յիսուս Քրիստոսի ընտրած 12 առաքեալները Քրիստոսի աշակերտներն ու Քրիստոսի վարդապետութեան առաջին տարածողներն էին, յարուցեալ Քրիստոսի վկաները:

«Յիսուս իր մօտ կանչեց տասներկու աշակերտները եւ անոնց իշխանութիւն տուաւ պիղծ ոգիները իրենց հնազանդեցնելու եւ մարդոցմէ դուրս հանելու զանոնք, ինչպէս նաեւ բժշկելու բոլոր ցաւերն ու հիւանդութիւնները: Տասներկու առաքեալներուն անուններն են.- Պետրոս, Անդրէաս, Յակոբոս, Յովհաննէս, Փիլիպպոս, Բարթողիմէոս, Թովմաս, Մատթէոս, Յակոբոս (Ալիւեան), Թադէոս, Սիմոն (նախանձայոյց), Յուդա Իսկարիոտացի, որ մատնեց զինք:» (Մատթէոս 10.1-4): Յետագային, Մատթիան փոխարինեց Յուդան:

Հաւատարիմ Յարուցեալ Յիսուսի վերջին պատգամին (Մատթ. 28.18-19), առաքեալները Յիսուսի պատուիրանները քարոզեցին ու ուսուցանեցին տարբեր ազգերու, մկրտեցին զանոնք Հօրը, Որդիին եւ Սուրբ Հոգիին անունով այսպիսով դառնալով Քրիստոսի Եկեղեցւոյ հիմնադիրները: Քրիստոսի պատուիրաններուն մեծագոյն քարոզիչներէն է նաեւ Պօղոս առաքեալը, որուն Քրիստոնէայ եկեղեցին կը ճանչնայ որպէս 13-րդ առաքեալ:

Առաքեալներու գործունէութեան նուիրուած է Նոր Կտակարանի «Առաքեալներուն Գործերը»: Իսկ Պօղոս առաքեալի քարոզութեան, անձի ու գործունէութեան վաւերագրութիւններ են նաեւ Պօղոս առաքեալի գրած 14 նամակները:

Հայ եկեղեցին առաքեալներուն յիշատակը կը տօնէ Վարդավառէն մէկ շաբաթ առաջ, Վարդավառի բարեկենդանը նախորդող շաբաթ օրը:

Հայ եկեղեցւոյ տօնացոյցին մէջ կան նաեւ առաքեալներու յիշատակութեան առանձին տօներ:

Սուրբ Նունեն և Մանեն Հոփսիմեանց կոյսերու խումբէն էին, որ Դիոկղետիանոս կայսեր հալածանքներու ժամանակ թողեր էին Հռոմս ու եկեր հասեր էին Հայաստան: Սակայն այս երկու կոյսերուն Տիրոջ կողմէն նախախնամուած չէր նահատակուիլ իրենց հաւատակիցներուն հետ:

Սուրբ Մանէն Հայաստան հասած 37 կոյսերէն զատուելով՝ կը հեռանայ դէպի Եկեղեաց գաւառի Սեպուհ լեռը, ուր փակուելով քարայրի մը մէջ՝ ճգնաւոր կեանքով կ'ապրի: Այսպէս Մանէ կոյսը հրեշտակային կեանքով, աղօթքով և աստուածային միփթարութեամբ զօրացած ապրեցաւ այդ քարայրին մէջ, որ հետագային իր անունով կոչուեցաւ «Մանէի այր»: Հետաքրքրական պատմութիւն մը կը հաղորդուի Մանէի վարքագրութեան մէջ իր կեանքի վերջին օրերու մասին: Այդ ժամանակաշրջանին Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչն ալ կը կամենայ հեռանալ և իր կեանքի վերջին օրերը ապրիլ առանձնութեան մէջ: Այդ ներշնչումով Հայոց հայրապետը կու գայ Դարանաղեաց լեռներ և իբրև բնակութեան վայր կ'որոշէ Սեպուհ լեռան քարայրը, ուր կը ճգնէր Մանէն: Երբ կը մօտենայ այրին, Մանէի ձայնը կը լսուի, որ կը պատուիրէ Սուրբ Գրիգորին երեք օրէն վերադառնալ իր ընտրած քարայրի մօտ: Կատարելով սուրբի ցանկութիւնը՝ Հայրապետը կը վերադառնայ երեք օրէն և սրբուհին վախճանած գտնելով՝ սաղմոսներ ըսելով կը թաղէ զայն քարայրին մէջ (323 թ.): Մանէ և Նունէ կոյսերու յիշատակը կը տօնուի Կաթողիկէ Սուրբ Էջմիածնի տօնին յաջորդող երեքշաբթի օրը:

Սուրբ Նունէ կոյսը (վրացական աղբիւրներուն մէջ՝ Նինօ) հայոց Տրդատ թագաւորի հալածանքներէն ազատուելով՝ կը մեկնի Վրաստան, Մծխիթա մայրաքաղաքը, ուր կը շարունակէ ապրիլ սրբակենցաղ աղօթական կեանքով և քարոզելով, որուն որպէս արդիւնք ընդհանուր ժողովուրդի դարձի պատճառ կը դառնայ: Հոչակ կը ստանայ իր գործած հրաշքներու և բարեգործութիւններու պատճառով՝ կոյսը կը տարուի արքունիք, ուր կը բժշկէ հիւանդ թագուհին, ապա, հրաժարելով բոլոր թանկարժէք նուէրներէն, կը քարոզէ Տիրոջ Աւետարանը: Միհրան թագաւորը ևս, անմիջապէս իր վրայ զգալով իրեն անձանօթ Աստուծոյ զօրութիւնը, դարձի կու գայ: Աւետարանը կը քարոզուի նաև երկրի մեծամեծերուն: Այս բոլորին որպէս արդիւնք Նունէի խորհուրդով պատուիրակութիւն կ'առաքուի Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորչի և Տրդատ թագաւորի խնդրանքով, որ հոգևորականներ ուղարկեն իրենց երկիրը մկրտութիւններ կատարելու և սպասաւորելու ժողովրդին: Այսպիսով սուրբ Նունէն կը դառնայ Վրաստանի առաքելուհին: Մանէ և Նունէ կոյսերու յիշատակը կը տօնուի Կաթողիկէ Սուրբ Էջմիածնի տօնին յաջորդող երեքշաբթի օրը:

Տօն Կաթուղիկէ Սբ. Էջմիածնի

Հայոց եկեղեցւոյ մեծ տօներէն է Սբ. Գրիգոր Լուսաւորչի տեսիլքով Կաթուղիկէ Սբ. Էջմիածնի հիմնադրման տօնը: Ըստ աւանդութեան Խոր Վիրապի բանտարկութենէն դուրս գալէ ետք, Սբ. Գրիգոր Լուսաւորիչ կը տեսնէ նշանաւոր տեսիլքը, ուր Միածինը, ողողուած հրաշափառ լոյսով, կ'իջնէ երկինքէն եւ ոսկէ ուռնով կը զարնէ Սանդարամետի գետնափոր մեհեանը՝ ցոյց տալով այն տեղը, ուր պէտք է կառուցուէր հայոց սուրբ հաւատքի տաճարը: Այստեղէն է յառաջացած «Էջմիածին» անունը, այսինքն էջ՝ (գրաբար) իջաւ Միածինը:

Սբ. Գրիգոր Լուսաւորիչը իր տեսիլքը կը պատմէ հայոց Տրդատ թագաւորին: Արքայի հովանաւորութեամբ կը կառուցուի Սբ. Էջմիածնի Աստուածածնին նուիրուած Կաթուղիկէ Մայր Տաճարը: Քրիստոսի իջման տեղն ալ կառուցուած է Իջման Սբ. Սեղանը:

Էջմիածնի կառուցման աշխատանքներուն ժողովուրդի հետ մասնակցած են նաեւ Տրդատ թագաւորը եւ Աշխէն թագուհին: Ըստ Մաղաքիա պատրիարք Օրմանեանի Ծիսական բառարանին «կաթուղիկէ» կը նշանակէ աթոռանիստ մայր եկեղեցի, եւ այս անունը յատուկ տրուած է Էջմիածնի Մայր տաճարին: Սակայն մէկ այլ իմաստով կաթուղիկէ են անուանուած գմբէթ ունեցող բոլոր եկեղեցիներն ընդհանրապէս, իսկ աստուածաբանութեան մէջ այդ անուանումը համարուած է եկեղեցւոյ ընդհանրականութեան խորհրդապատկերը:

Այս երեք իմաստներն ալ կը համապատասխանեն Էջմիածնի Մայր Տաճարին, քանի որ այն աթոռանիստ եկեղեցի է, գմբէթաւոր եւ ընդհանրական է բոլոր հաւատացեալներու համար: Կաթուղիկէ Սբ. Էջմիածնի տօնը կը նշուի Սբ. Զատիկէն 64 օրեր ետք կամ Հոգեգալստեան Կիրակիին յաջորդող երկրորդ Կիրակին:

Տօնի օրը կը մատուցուի Սբ. Պատարագ, իսկ ժամերգութիւններու ընթացքին այլ շարականներու հետ կ'երգուի նաեւ «Էջ Միածինն ի Հօրէ» շարականը, որ գրած է 8-րդ դարու կաթողիկոս Սահակ Զորափորեցին:

Շարականը Գրիգոր Լուսաւորչի տեսիլքի եւ տաճարի կառուցման մասին է:

Էջմիածին

«Էջմիածին» կը կոչուի նաեւ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսութեան պաշտօնական հրատարակութիւնը որ կրօնական եւ պատմաբանասիրական ամսաթերթ մըն է:

«Էջմիածնի Աւետարան» Փղոսկրեայ Աւետարան, հայ գրչութեան եւ մանրանկարչութեան ձեռագիր մատեան: ընդօրինակուած Յովհաննէս գրիչին կողմէ 989-ին:

«Էջմիածնի Հոգեւոր Ճեմարան» Հոգեւոր բարձրագոյն գիշերօթիկ ուսումնական հաստատութիւն հիմնուած 1945 Նոյեմբեր 1-ին Գեորգ Չորեքեանի նախաձեռնութեամբ: 1998-ին Գարեգին Ա. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի կողմէ վերանուանուեր է Գեորգեան Հոգեւոր Ճեմարան:

Էջմիածնի Աւետարանին Փղոսկրեայ կազմը

Ս. Էջմիածնի Մայր Տաճար

Մեծն Ներսէս Հայրապետ

Ս. Մեծն Ներսէս պատարագ մատուցելու պահուն:
Երևան Ձեռ. 2639 էջ 250ա Ժողովածու 1672թ.
Ամբողջու վանք: Ծաղկող՝ Մահակ Վանեցի

Սուրբ Մեծն Ներսէս Ս. Գրիգոր Լուսաւորչի թորան թոռն է: Ան ուսանած է Կեսարիոյ մէջ: Հայրենիք վերադառնալէ ետք, Արշակ Բ. թագաւորը զինքը նշանակէ արքունի սենեկապետ, այնուհետև անոր շնորհելով հոգեւոր բոլոր աստիճանները, 353 թուին զինք կ'ուղարկէ Կեսարիա՝ օծուելու հայոց կաթողիկոս: Ըստ աւանդութեան՝ այնտեղ անոր հետ կը ձեռնադրուի նաեւ Սուրբ Բարսեղ Կեսարացին:

Մեծն Ներսէս կաթողիկոսական իր պաշտօնին գլուխն անցնելով մեծ բարեկարգութիւններու ձեռնարկեց: Անհամար վանքերու, դպրոցներու, որքանոցներու հիմնադրութիւնը իր աշխատանքին մէկ բաժինն էր: Ան կազմակերպեց հայ եկեղեցական դասը, ամէն կողմ քահանաներ, եպիսկոպոսներ եւ քարոզիչներ դրկելով: Կանոնաւորեց եկեղեցիներու արարողութիւնները եւ օրեր ու ժամեր նշանակեց անոնց գործադրութեան համար: Իր գահակալութեան ընթացքին Ս. Ներսէս

պայքարեցաւ պարսկական ազդեցութեան դէմ, արգիլելով պարսկերէնի ուսուցումը: Բացաւ նոր դպրանոցներ, որոնցմով նպաստեց թուլացած քրիստոնէական աւանդութիւններու վերահաստատման: Ան ամէն կերպով հոգ տարաւ, որպէսզի եկեղեցւոյ պաշտօնեաները զինուին գիտութեամբ եւ աստուածային իմաստութեամբ: Ս. Ներսէսի օրով մեծ ծաղկում ապրեցաւ վանականութիւնը: Կառուցուեցան բազմաթիւ վանքեր ու եկեղեցիներ, որոնցմով լեցուեցաւ ողջ Հայոց աշխարհը:

Սուրբ Հայրապետը մեծ էր իր աղքատասիրութեամբ. ան երբեք ճաշի կամ ընթրիքի չէր նստեր առանց սեղանակից ունենալու աղքատներն ու կոյրերը, անդամալոյծներն ու ցաւագարները: Ան կը սիրէր անձամբ սպասաւորել ու դարմանել զանոնք:

371 թուին, երբ պարսից Շապուհ Բ. արքան մեծաքանակ զօրքով ներխուժեց Հայաստան, Ս. Ներսէսը ճակատամարտէն առաջ քաջալերեց Հայ մարտիկները, որ աներկիւղ եւ հաւատքով զինուած մարտնչին թշնամիին դէմ: Ինքը, բարձրանալով Նպաս լերան գագաթը, մարտի ընթացքին բազկատարած կ'աղօթէր, մինչեւ որ հայոց զօրքը լիակատար յաղթանակ տարաւ:

Սուրբ Յակոբ Կիրակնօրեայ Դպրոցի
2018-19 տարեշրջանի (39-րդ)

Վերամուտ՝
16 Սեպտեմբեր 2018